

Pfv. VII.22.043/2007/5.

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Garai Péter ügyvéd által képviselt (felperes neve) felperesnek a dr. Papp János ügyvéd által képviselt (alperes neve) alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság előtt 13.P.II.20.476/2000. szám alatt indult, és a Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság 53.Pf.634.789/2006/5. számú ítéletével jogerősen elbírált perében az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 15 nap alatt 35.000 (Harmincötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s :

A peres felek között 1998. nyarán - a felperes árajánlata és áregyeztetéseket követően - a felek között szóban vállalkozási szerződés jött létre, amelyben felperes elvállalta az alperes épülő családi háza víz-, gáz-, és fűtésszerelési munkáinak elvégzését. A kivitelezés 1998. júniusában megkezdődött, a munkálatokat a fűtési szezonra kellett volna befejezni. A felperes a víz-csőrendszert kiépítette, elkészítette a csatornarendszer házon belüli részét, a központi fűtés csőhálózatát, kiépítette a padlófűtést, valamint külön megrendelés alapján egy hűtőberendezés alapszerelését. A felperes az alperes kérésére a melegvítárolót a kazán másik oldalára helyezte át, ennek során a tároló bekötő csövét a koromzsákajtó előtt vezette el, emiatt az ajtót nem lehetett kinyitni. A felek között a fenti szakszerűtlen munka és a kéményseprői vélemény beszerzése kérdésében vita támadt, szerződéses kapcsolatuk megromlott. Az épületgépészeti munkákat az alperes a T. I. Bt-vel javíttatta ki, illetve fejeztette be 1999. január és február hónapokban. Az alperes a korábban leszámlázott 936.406 forint anyagköltséget, valamint a hűtőberendezés alapszerelésének díját kiegyenlítette, a felperes 1999. március 30-án kiállított három számlájának kifizetését azonban megtagadta.

A felperes kereseti kérelmében ezen három számlában foglalt összesen 900.590 forint és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Ezen belül 247.961 forintot munkadíjként igényelt, a további összeg a beépített anyagok ellenértéke volt.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Azt állította, hogy a felperes részére kifizetett díj az általa végzett munkák ellenértékét fedezte. A 2000. november 7-én megtartott tárgyaláson bejelentette, hogy a felperes hibás teljesítése miatt - 30 napon belül - beszámítási kifogással kíván élni, ehelyett azonban 2002. május 9-én viszontkeresetet terjesztett elő összesen 655.625 forint és kamatai megfizetése iránt. Követelése három tételből állt: a koromzsákajtó eltakarása miatti átalakítások díjaként igényelt 310.625 forintot a Ptk. 307. § (1) bekezdése alapján; ez az összeg megegyezett a T. I. Bt. számlájában foglalt összeggel. A felperes késedelmes teljesítéséből eredően pedig kártérítési igényt érvényesített egyrészt 30 m² parketta felpúposodása és cseréje címén 300.000 forint összegben, valamint a festési-mázolási munkák idejére bérbevett hőlégbefúvó használatával felmerült kiadásként 45.000 forint összegben. Ezen túl az alábbi hibák kijavítását kérte: a fürdőkád alatti padlófűtés elkészítése, a konyhapult előtti hiányzó padlófűtés elkészítése, és a csatornarendszer levegőztetése tárgyában. E kijavítási kérelmét utóbb módosította, a 2005. június 16-án megtartott tárgyaláson kijavítás helyett a fenti három hibára 300.000 forint összegű árleszállítás megállapítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 656.669 forintot és ennek 1999. március 30. napjától járó késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan elutasította mind a keresetet, mind a viszontkeresetet. K. L. kiegészített szakértői véleménye alapján megállapította, hogy a felperes anyagszámláiban szereplő tételek beépítése megtörtént, ezért a felperest ezen a címen megilleti mind az 547.675 forint, mind a 104.954 forint. A kivitelezés hibáira tekintettel indokoltnak tartott 10 %-os árleszállítást a munkadíjra vetítve, ezért munkadíj címén a felperes járandóságát 223.165 forintban fogadta el. Megállapította, hogy hibásan történt a melegvíztároló bekötő csövének elhelyezése, miután az eltakarta a koromzsákajtót, erre tekintettel a T. I. Bt. gázszerelési számlájából bruttó 159.125 forint követelést alaposnak talált. K. L. szakértői véleményének ellenőrzése céljából kirendelte a Budapesti Műszaki Szakértői Bizottságot (a továbbiakban: IMSZB), és a bizottság véleménye alapján rögzítette, hogy a konyhában a munkapult előtt 1 m²-es területen nem megfelelő a padlófűtés csövek kiosztása, mivel ott nincs fűtés, ezért 60.000 forint árleszállítást tartott indokoltnak. Az IMSZB a kád alatti padlófűtés szükségességét nem támasztotta alá, nem állapított meg kivitelezési hibát a szennyvíz ejtővezetékkel, a szellőztetéssel kapcsolatosan sem, ezért e körben a viszontkeresetet elutasította. Elutasította a parkettacsere, valamint a légbefúvó bérleti díja iránti viszontkeresetet is, mivel az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a fűtés hiánya miatt következett be a parketta felpúposodása, a bérleti díjra vonatkozóan pedig számlát nem csatolt.

A másodfokú bíróság az alperes fellebbezése folytán meghozott jogerős ítéletében az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyta. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel kifejtette, hogy a felperes a munkaterületről levonult, az alperes pedig közölte vele, hogy a munkát mással fogja befejezni, így a felek között a szerződés lényegében megszűnt, a Ptk. 319. § (2) bekezdése szerint egymással el kell számolniuk; ezt az elszámolást tette meg az elsőfokú bíróság érdemben helytállóan. A jogerős ítélet értelmében a beszerzett szakértői vélemények alapján helyesen bírálta el az elsőfokú bíróság az alperes ellenköveteléseit is. Az alperes a parketta hibájával kapcsolatos viszontkeresetét a fellebbezési tárgyaláson kártérítés helyett árleszállítás címén tartotta fenn, a parkettát azonban nem a felperes rakta le, ezért vele szemben fogalmilag kizárt az árleszállítás érvényesítése. Egyebekben a parketta vonatkozásában új szakértő kirendelésének feltételei nem álltak fenn, mivel az elsőfokú bíróság döntését az IMSZB kiegészítő felülvéleményére alapozta. Az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdésében írt kötelezettségének nem tett eleget a hőlégbefúvó igénybevételével felmerült költségei bizonyítására. A másodfokú ítélet szerint alaptalanul támadta fellebbezéssel az alperes a díjcsökkentés mértékét, mert az IMSZB szakvéleménye értelmében még a 10 % is túlzott.

Az alperes a jogerős ítélet elleni felülvizsgálati kérelmében a felperes kereseti kérelmének elutasítását, a viszontkereset tárgyában pedig az ítéletek hatályon kívül helyezését, és új eljárás elrendelését kérte. Hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság a pertárgy értékét 1.312.324 forintban jelölte meg, így a Pp. 271. § (2) bekezdése nem zárja ki a felülvizsgálati kérelem előterjesztését. Álláspontja szerint a bíróság a tényállást nem a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján állapította meg, a tanúk vallomását és a szakértői véleményeket okszerűtlenül mérlegelte. Az alábbi jogszabálysértéseket jelölte meg: Ptk. 392. § (1)-(4), 396. § (1), (3), (4), 397. § (1), a Pp. 2. § (1)-(4), 3. § (1)-(6), 182. § (1)-(3), 183. §, 206. §, 215. §. Kifejtette, hogy a felperest a vállalkozói díj csak abban az esetben illette volna meg, ha a munkát a szerződésben és a jogszabályokban előírt feltételek szerint elkészítette volna. A megrendelő mindaddig nem köteles a díjat megfizetni, amíg a vállalkozó a munkát át nem adja. A díj a vállalkozás teljesítésekor esedékes. Hangsúlyozta, hogy a felperes a szerződésben foglalt kötelezettségeinek nem tett eleget, a vállalkozást nem fejezte be, és a munkaterületről úgy vonult le, hogy a részben szakszerűtlenül és hiányosan elkészített munkákat sem adta át.

Az alperes sérelmezte az elsőfokú bíróság által lefolytatott szakértői bizonyítást a tekintetben, hogy a bíróság az első szakértői véleményt követően nem másik szakértőt rendelt ki, hanem

igazságügyi felülvéleményt szerzett be; erre csak akkor kerülhetett volna sor, ha a bíróság már rendelkezik legalább két egymással ellentmondó szakértői véleménnyel. Az IMSZB véleménye K. L. által készített véleményben foglaltakat erősítette meg, ennek ellenére a felperes kérelmére sorkerült a felülvélemény kiegészítésére is. Állította, hogy a felperes követelése idő előtti, mert a vállalkozást nem teljesítette. Iratellenesnek nevezte azt a megállapítást, hogy az alperes beszámítási kifogással élt, hangsúlyozta, hogy beszámítási kifogást nem terjesztett elő. Sérelmezte, hogy a parkettában keletkezett károk tekintetében a bíróság nem rendelt ki hozzáértő igazságügyi szakértőt. Vitatta a szakértők egyes megállapítását a padlófűtés csőhiányával, beszabályozásával és a fürdőszobai szennyvízcsatorna kiszellőztetésével kapcsolatban.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen kérte a felülvizsgálati kérelem elutasítását, mert szerinte a vitatott érték az 1.000.000 forintot nem haladja meg. Érdemi ellenkérelmében pedig a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Többek között rámutatott arra, hogy az IMSZB szakértők hozzáértésének megkérdőjelezése mindenképpen megalapozatlan.

A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem előterjesztésének a Pp. 271. § (2) bekezdése alapján fennállt a feltétele, miután az alperes kérelmében egyrészt a kereset elutasítását, azaz a 656.669 forint megfizetése alóli mentesítését, másrészt a viszontkeresete újratárgyalását kérte. Ellenköveteléseiből több mint 700.000 forint került elutasításra, tehát a kérelemben vitatott érték az egymillió forintot meghaladta.

A felülvizsgálati kérelem azonban nem alapos, a jogerős ítélet a kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő.

Helytállónak kellett tekinteni a másodfokú bíróság azon megállapítását, hogy a felek a szerződést a munka tényleges befejezése előtt megszüntették, ezért az alperes alaptalanul sérelmezte, hogy a felperes a munkát a szerződésben foglaltak szerint nem készítette el, nem adta át, és a szükséges tájékoztatást nem adta meg. Indokolatlanul hivatkozott az időelőttiségre is. Az alperes a 2000. június 20-án kelt beadványában maga sem vitatta a szerződés megszűnését, mert azt írta "a jelentős késedelem és részben szakszerűtlen munkavégzés miatt a szerződést felmondtam és a kivitelezést a T. I. Bt-vel végeztettem el".

A felülvizsgálati eljárás eredményeként nem volt megállapítható anyagi jogi jogszabálysértés; a perben eljáró bíróságok ugyanis - szakértői vélemények beszerzése útján - részletesen megvizsgálták a felek kölcsönös követeléseinek megalapozottságát. Megállapításra

került a felperes részben hibás, szakszerűtlen munkavégzése (Ptk. 305. § (1) bekezdése alapján), és ennek jogkövetkezményeként a bíróságok az alperes javára 159.125 forint összegben javítási költséget és 24.796 + 60.000 forint összegben árleszállítást állapítottak meg (Ptk. 306. § (1) és 307. § (1) bekezdése).

Arra helytállóan hivatkozott az alperes felülvizsgálati kérelmében, hogy a perbeli esetben indokolatlan volt az IMSZB kirendelése, de ez a tény egymagában az alperesnek jogsérelmet nem okozott, nem gátolta a tényállás tisztázását, nem akadályozta bizonyítékainak előterjesztésében. Az IMSZB a per későbbi szakaszában - 2004. áprilistól kezdődően - helyszíni szemléket tartott, a bíróság az eljárás szakértőt meghallgatta, tehát lényegében nem felülvéleményt, hanem alapszakvéleményt készített. A 2005. november 15-én kelt véleményben azt is részletesen kifejtette, hogy a parkettacsere kapcsán jelentkezett összeg nem hozható összefüggésbe a fűtésszerelés késedelmével. Azaz kellő kompetenciával rendelkező szakértő nyilatkozott az alperes egyik viszontkereseti kérelme tárgyában. Az IMSZB az előző szakvéleményében pedig egyértelműen rögzítette, hogy az alperes a konyhai burkolat felbontásához nem járult hozzá. Ennek megerősítéseként kellett értékelni az alperes azon módosított kérelmét, hogy kijavítás helyett a konyhapult előtti fűtésihiány miatt is árleszállítást kért a 2005. június 16-án megtartott tárgyaláson. Ezek ismeretében értelmét veszítette az az előadás, amelyet az alperes a felülvizsgálati kérelemben a kijavításra vonatkozóan előterjesztett.

A Pp. 215. §-a azt tartalmazza, hogy a döntés nem terjedhet túl a kereseti kérelmen, illetőleg ellenkérelmen. Ezt a rendelkezést a bírósági gyakorlatban elsősorban az előterjesztett összezszerűségekre kell vonatkoztatni. Miután az alperes ellenköveteléseinek a bíróságok csak részben adtak helyt, ezért jogszabálysértés e körben sem állapítható meg. Az ésszerű idő betartásával kapcsolatosan a Legfelsőbb Bíróság csupán megjegyzi, hogy az alperes 2000. év vége helyett 2002. május 9-én terjesztette elő viszontkeresetét, így az ellenkövetelése tárgyában csupán ezt követően kezdődhetett meg a bizonyítási eljárás.

A felülvizsgálati eljárás eredményeként azt kellett megállapítani, hogy a perben eljáró bíróságok a tényállást a szükséges bizonyítási eljárás lefolytatásával kellően tisztázták, a bizonyítékok okszerűen mérlegelték. A Legfelsőbb Bíróság állandóan követett gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok újraértékelésének (az ún. felülmérlegelésnek) nincs helye; a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére való hivatkozás általában nem alapozza meg a felülvizsgálati kérelmet (BH 1998/401., 2002/29.). Miután valamennyi különleges szakértelmet igénylő kérdésben a Budapesti Műszaki Egyetem szakértőiből álló, vagyis kellő szakértelemmel rendelkező szakértők nyilvánítottak véleményt, ezért

az alperes alaptalanul kérte a viszontkereset tárgyában az ítélet hatályon kívül helyezését és új eljárás elrendelését.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezni kellett a sikertelen kérelmet előterjesztő alperest a felperes ÁFA-t is magában foglaló jogi képviselési költsége megfizetésére.

Budapest, 2008. február 21.

Dr. Fehér Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Kováts Rolandné s.k.
előadó bíró, Dr. Bartal Géza s.k. bíró

A kiadmány hitelül: